

مطبوعاتي اعلاميه : نړيوالي ټولني او د افغانستان دولت ددغه هيواد په پرمختيايي او اصلاحي پروگرام بحث وکړ

کابل، د ۲۰۲۰ کال د جولای ۲۸ مه – د لور پوري پلاوي (سام) څلورمه ناسته دافغان حکومت او نړيوالو همکارانو ترمنځ پر هغو جدي ننگونو چې افغانستان ورسره مخامخ دی، د پرمختيا او سولي لپاره په فرصتونو او تر ۲۰۲۵ کاله پوري د راتلونکو پنځو کلونو لپاره د افغان حکومت په ليد لوري، پلان او تگلارو له دوو ورځنيو رڼده بحثونو وروسته نن پای ته ورسیده. د SOM په ناسته کې د څه باندې ۴۰ هيوادونو او نړيوالو سازمانونو لور پورو چارواکو، د افغان حکومت وزيرانو او چارواکو او همدارنگه د مدني ټولني او خصوصي سکټور استازو برخه درلوده.

د ولسمشرۍ د چار چينار په ماڼۍ کې دغه دايره شوي ناسته، چې گډونوالو پکې په حضورې ډول او د انلاين ويډيو لينک له لاري برخه واخيسته، هممهاله مشري د افغانستان داسلامي جمهوريت د ماليې سرپرست وزير عبدالهادي ارغنديوال، د افغانستان د ۲۰۲۰ کنفرانس لپاره د فنلنډ ځانگړي استازي جان طالاس او افغانستان لپاره د ملگرو ملتونو د سرمنشي ځانگړي استازي ډيبرا لاینز لخوا کیده.

د افغانستان د اسلامي جمهوريت ولسمشر محمد اشرف غني ناستې ته خپله ارزښتناکه وينا واوروله. بناغلي ولسمشر د سولي لپاره شته تاريخي فرصت ته په کتو، د سولي، د ځان د بسيايني په برخه کې د پرمختگ، اقتصادي ودې او همدارنگه يې د کويډ ۱۹، بې وزلۍ، بيکارۍ او اقتصادي ستونزو او شته ننگونو په اړه خپل ليد لوري په ډاگه کړ.

ولسمشر غني په خپلو خبرو کې وويل: " په کوردننه، مور په هره کچه دملي بحثونو دپيلولو په حال کې يو چې له نن څخه تر ۲۰۲۴ کاله پوري چې د بدلون د لسيزې پای دی د بدلون رامینځته کولو دمفکوري پر شاوخوا د دولت کړني متمرکزې کړو. نړيواله او سيمه ييزه اجماع په وروستۍ کيدو ده چې – د واکمن، ولسواک، يو موټي، په دننه او له نړۍ سره په سوله کې ژوند کونکي او د تيرو ۱۹ کلونو د لاسته راوړنو د ساتلو او پراختيا د وړتيا لرونکي افغانستان – لکه څرنگه چې د جولای د پنځي او نهمې غونډو کې اشاره ورته وشوه، داسې بنسټ رامنځ ته کړو چې زموږ گډې گټې خوندي او مشترک ارزښتونه درک کړي. له افغانستان سره ستاسو د دوامداره علاقمندی، ملاتړ او ملگرتيا لپاره د زړه له کومې مننه.. "

د ماليې وزارت له ۲۰۲۱ تر ۲۰۲۵ کاله پوري د افغانستان د سولي او پرمختيا ملي چوکاټ (ANPDFII) دوهم سند مسوده د غونډې ته وړاندې کړه، چې د راتلونکو پنځو کلونو لپاره د افغانستان د حکومت ستراتيژي او پلان پکې طرحه شوی. دغه پلان په دريو برخو کې تنظيم شوی، د مارکيټ رامنځ ته کول، دولت جوړونه، سوله رامنځ ته کول او پردې انگيرني ټينگار شوی، چې ددوی ترکيب به له ملت جوړوني سره مرسته وکړي. دغه پلان په مهمو برخو لکه سوله، پراخه اقتصادي وده، په خاص ډول پر کړني تمرکز، استخراج، بناري پراختيا او سيمه ييزې نښليدا ټينگار کوي. پر دې سربيره دغه پلان، کويډ ۱۹ او اداري فساد ته رسيدنه، د بنځو او نجونو پياوړتيا، بني حکومتولي او همدارنگه د قانون او عدالت واکمنۍ په څېر موضوعات را نغاړي. له دې وروهاخوا، دماليې وزارت د جينيوا د څو اړخيزې حساب ورکونې چوکاټ (GMAF) په اړه يو پرمختيايي رپوټ غونډې ته وړاندې کړ.

د ماليې سرپرست وزير عبدالهادي ارغنديوال وويل: " په ۲۰۱۷ کال کې د لورپورو چارواکو له وروستۍ ناستې راهيسې، افغانستان کې ډير زيات بدلونونه راغلي دي او افغانانو اوږده لار وهلې ده. زموږ د خلکو له استقامت، د حکومت له رهبرۍ او زموږ د شريکانو له ملاتړ څخه مننه. زموږ د بودجې کچه او زموږ د کورنيو عايدو د جذب کچه هيڅکله لوړه نه وه. ډيري زياتي ميرمنې له افغان دولت سره يوځای شوي او مور يوځای، په يوه پيچلي سياسي او امنيتي چاپيريال کې يو مهم خوځښت را منځ ته کړيدی. سره له دې چې دا زموږ ډله ييزمسووليت دی، چې خپلې لاسته راوړني وساتو او وده ورکړو. "

په دغو ترسره شویو ګټورو بحثونو کې نړیوالو ګډونوالو د افغانستان حکومت ته د سولې او پرمختیا د پیاوړي ملي پلان (ANPDFII) د مسودې د جوړولو مبارکي ورکړه او په ځانګړي ډول یې د حکومتي تګلارو، نوبتونو او پروګرامونو او همدا شان COVID-19 ته د رسیدني لپاره د کار د نظریاتي چوکاټ د پراخولو هرکلی وکړ. نړیوالو همکارانو همدارنګه په ټولو سکتورونو کې له لاسته راوړنو سره د ننګونو د شاملولو او د مخ پر وړاندې تګ لپاره یې پر عملي کیدو د ځانګړی تمرکز غوښتنه وکړه. په پلان کې باید د جنسیتي برابری، د بنځو د پیاوړتیا، اداري فساد پر ضد مبارزې، حکومتولۍ او د قانون د حاکمیت په څیر مسلي لا ډیرې پیاوړې شي.

افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو ځانګړې استازې د بېرا لاینز وویل، "د سولې د راتلونکو خبرو د پرمختیا په تناظر کې، حکومت او د پراختیا د برخې همکاران باید له تېرو تجربو څخه زده کړي، په روښانه توګه ننګونې په ګوته کړي او ډاډمنه کړي چې مونږ په ګډه د هغه فرصت د لا غښتلي کولو لپاره کار کوو، چې یو سوله ییز افغانستان یې خپلو خلکو ته برابروي."

دا ناسته د جولای په ۲۷ د دوه اړخیزو غونډو په تعقیب جوړه شوې وه. لومړۍ غونډه په افغانستان کې د COVID-19 د اقتصادي اغیزو په اړه وه، چې مشري یې د مالي وزارت مرستیال عبدالحبیب خدران، او کوربه توب یې آسیا لپاره د اروپایي اتحاديې رییس رافائلا ایوډیس وکړ. غونډې د اضطراري غیرګونونو او په اقتصاد یې د اوږد مهاله اغیزو ترمنځ د انډول ساتلو، او په ځانګړي ډول یې په زیانمنونکو وګړو د اغیزو کمولو اړتیا په ګوته کړه. دویمه غونډه، چې د سولې او پرمختګ په اړه وه، مشري یې د ملي امنیت سلاکار ډاکټر حمدالله محب او کوربه توب یې افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو ځانګړې استازې د بېرا لاینز وکړ. دې غونډې د پراختیا او سولې ترمنځ دوه اړخیزه غښتلې اړیکه روښانه کړه؛ پداسې حال کې چې پرمختګ د سولې د ټینګښت او ثبات سره مرسته کوي، سوله پرمختګ رامنځته کوي او لګښتونه کموي.

د لور پوري پلاوي (سام) د روان کال په نوامبر میاشت کې په جینوا کې د بېن الوزارتي کنفرانس د جوړیدو پر لور مهم پړاو دی چې په هرو څلورو کلونو کې د اېریږي.

ځانګړي استازې طالاس وویل: "افغانستان په یوه مهم پړاو کې دی. د افغانستان د ۲۰۲۰ کال کنفرانس، افغان حکومت او نړیوالې ټولني ته یو مهم فرصت دی چې د راتلونکو لپاره، ګډو اهدافو ته ژمنتیا ښيي. د یو سوله ییز افغانستان لپاره یو ریښتیني فرصت موجود دی، چې په پرمختیا ډیر مثبت اغیز اچولی شي. اړینه ده، چې دسولې دغه فرصت له لاسه ولاړ نشي."

د راتلونکي کنفرانس نېټه به، چې د افغان حکومت، فنلینډ او ملګرو ملتونو په ګډه همکارۍ جوړیږي، د روان میلادی کال سپټمبر میاشتې په وروستیو کې اعلان شي.